

ታካሚ የህግ ረቂቅ

መብቶች እና ሀላፊነቶች

የጥንሲልቪንያ የኔሽንራይቲ የጤና ስርዓት (UPHS) ውስጥ አንደ ጤና አጠባበቅ ተቋም እንደመሆናችን መጠን ጥራት ያለው የህክምና አገልግሎትን ለእርስዎ፣ ለታካሚችን ለማድረስ እና ቆይታዎን በተቻለ መጠን አስደሳች ለማድረግ ቁርጠኛ ነን። በዚህ ተቋም አስተዳደር እና ሰራተኞች የተደገፈው የሚከተለው “የታካሚ መብቶች መግለጫ” ለሁሉም ታካሚዎች ይሠራል። እነዚህን መብቶች ራስዎን ወክለው መጠቀም ካልቻሉ፣ እነዚህ መብቶች በህጋዊ መንገድ ለተፈቀደለት ተወካይዎ ተፈጻሚ ይሆናሉ። በአቅማችን፣ ተልእኮችን እና ፍልስፍናችን፣ በሚመለከታቸው ህጎች እና ደንቦች ውስጥ ውጤታማ እና ታሳቢ የሆነ የህክምና አገልግሎት መስጠት ግባችን ስለሆነ እነዚህን አንደ የፖሊሲዎችን መግለጫ አድርግን እናቀርብልዎታለን።

የታካሚ መብቶች መግለጫ

ባህላዊ እና የግል እሴቶችዎን እና የእምነት ስርዓቶችን ከግምት ውስጥ የሚያስገባ እና ምኞትዎን እና ክብርዎን የሚያሻሽል ብቃት ባላቸው ሰራተኞች የሚሰጥ አክብሮት የማግኘት መብት አለዎት።

በጥያቄዎ መሰረት ከእርስዎ ጋር በቀጥታ የሚገናኙበት የሚከታተሉት ሀኪም ስም፣ በእንክብካቤዎ ውስጥ በቀጥታ የሚሳተፉ የሌሎች ሀኪሞች በሙሉ ወይም የህክምና ባለሙያዎች ስም እና የሌሎች የጤና አንክብ ካቢ ሠራተኞች ስሞች እና ሚናዎች የማግኘት መብት አለዎት።

በጥያቄዎ መሰረት ከእርስዎ ጋር በቀጥታ የሚገናኙበት የሚከታተሉት ሀኪም ስም፣ በእንክብካቤዎ ውስጥ በቀጥታ የሚሳተፉ የሌሎች ሀኪሞች በሙሉ ወይም የህክምና ባለሙያዎች ስም እና የሌሎች የጤና አንክብ ካቢ ሠራተኞች ስሞች እና ሚናዎች የማግኘት መብት አለዎት።

የህክምና እንክብካቤ መርሃ ግብርዎን በሚመለከት የግላዊነት እያንዳንዱን ሁኔታ የማየት መብት አለዎት። የኪነ ወይይት፣ ማማከር ፣ ምርመራ እና ህክምና ሚስጥራዊ እንደሆኑ ተደርገው የሚታዩ እና ሰሚቻልበት ጊዜ ተመጣጣኝ የእይታ እና የመስማት ምስጢራዊነት በመጠበቅ በጥንቃቄ መደረግ አለባቸው። ይህ አንድ ግለሰብ በምርመራ ሂደቶች ወይም ህክምናዎች ላይ ጣልቃ አስካልገባ ድረስ አካላዊ ምርመራዎች፣ ህክምናዎች ወይም አሰራሮች በሚከናወኑበት ጊዜ እንዲገኝ ከተጠየቀ መብቱን ያካትታል። ይህ በክፍል ውስጥ ያለ ሌላ ታካሚ ወይም ጎብኚ ያለአግባብ የሚረብሽዎት ከሆነ እና ለእንክብካቤ ፍላጎቶችዎ በእኩልነት የሚመጥን ሌላ ክፍል የሚገኝ ከሆነ ይህ ክፍል እንዲተላለፍ የመጠየቅ መብትንም ያካትታል።

በህግ ወይም በሦስተኛ ወገን የውል ስምምነቶች ካልተደነገጉ በስተቀር መዝገቦችን ጨምሮ የህክምና እንክብካቤዎን በሚመለከት እንደ ሚስጥራዊ ተደርገው የሚወሰዱ ሁሉንም መረጃዎችን የማግኘት መብት አለዎት።

እንደ ታካሚ ባህሪዎ ላይ ምን አይነት የሆስፒታል ፖሊሲዎች፣ ህጎች እና መመሪያዎች እንደሚተገበሩ የማወቅ መብት አለዎት።

ያለ አሳስፈላጊ መዘግየት የአስቸኳይ ጊዜ አሰራሮች እንዲተገበሩ የመጠበቅ መብት አለዎት።

በዘላቂ ሁኔታ የሚጠበቁ እና የሚገማመዱ ጥሩ የጥራት አክብካቤ እና ክፍተኛ የሙያ ደረጃዎች የማግኘት መብት አለዎት።

ስለ ተለዋጭ ህክምናዎች እና መረጃ ጨምሮ ስለ ምርመራ፣ ስለ ህክምና እና ቅድመ-ትንበያ ሙሉ መረጃው በአቅራቢው ውሎች ውስጥ ሙሉ መረጃ የማግኘት መብት አለዎት ለከሰቱ የሚችሉ ችግሮች። እንደ ዚህ ዓይነት መረጃ ለእርስዎ እንዲሰጥ በሕክምና የማይመከር በሚሆን በት ጊዜ መረጃው እርስዎን በመወከል ለተመደቡ/ህጋዊ መንገድ ለተፈቀደለት ወኪልዎ ይሰጣል። ከድንገተኛ ሁኔታዎች በስተቀር፣ ሀኪሙ አስፈላጊውን ማግኘት አለበት ማንኛውንም የአሰራር ሂደት ወይም ህክምና ወይም ሁሉቱም ከመጀመራቸው በፊት በመረጃ የተደገፈ ስምምነት።

በአንደዚህ ያለ ፕሮግራም ውስጥ በትክክል ከመሳተፋቸው በፊት በመረጃ የተደገፈ ፈቃድ ካልተሰጠዎት ወይም በህጋዊ ስልጣን የተሰጠው ወኪልዎ ከሌለው በስተቀር በማንኛውም የሙከራ፣ ምርምር ወይም የልገሳ ፕሮግራም ውስጥ የመሳተፍ መብት አለዎት። እርስዎ ወይም በህጋዊ መንገድ ስልጣን የተሰጠው ተወካይዎ በማንኛውም ጊዜ ከዚህ ቀደም በመረጃ የተደገፈ ስምምነት በተሰጠበት ማንኛውም ፕሮግራም ላይ ለመቀጠል እምቢ ማለት ትችላላችሁ።

በህክምና በተፈቀደው መጠን ያህል የህክምና እንክብካቤን ለመቀበል ወይም በተቋሙ የሚሰጡትን ማንኛውንም መድኃኒቶች፣ ህክምናዎች ወይም አሰራሮች ያለመቀበል መብት ያለዎት ሲሆን እንዲህ ያለ እምቢታ ስለሚያስከትላቸው የህክምና ውጤቶች ሐኪሙ ይነግርዎታል።

በጠየቁት እና ወጪ ላይ ከሌለ ሐኪም ጋር ምክር በማግኘት የድጋፍ መብት አለዎት።

ጊዜዎን በአግባብ ለመጠቀም እና የግል ምኞት ማጣቶችን ለማስወገድ በዚህ የጤና እንክብካቤ ተቋም ውስጥ ጥሩ የአመራር ዘዴዎች እንዲተገቡ የመጠበቅ መብት አለዎት።

የመከላከያ አገልግሎቶችን የማግኘት መብት አለዎት። ቸል ከማለት፣ ብዝበዛ እና ከቃል፣ ከአእምሮ፣ ከአካላዊ እና ከወሲባዊ ጥቃት ነፃ የመሆን መብት አለዎት።

እንደዚህ አይነት ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ ለማስገባት በዚህ ድርጅት በተቋቋመው ማዕቀፍ ውስጥ በእንክብካቤዎ ዙሪያ ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ በማስገባት የመሳተፍ መብት አለዎት።

እርስዎን ወክሎ የጤና አንክብካቤ ውሳኔዎችን የሚወስን የጤና አንክብካቤ ወኪል የመሾም መብትን ጨምሮ የቅድሚያ መመሪያ የማዘጋጀት መብት አለዎት። እነዚህ ውሳኔዎች በህጉ እና የዚህ ድርጅት ተልዕኮ፣ እሴቶች እና ፍልስፍና ገደቦች ውስጥ በዚህ ተቋም እና በጤና ድጋፍ ሰጪ ባለሞያዎች ይከበራሉ። አስፈላጊ ተግባራዊ ከሆነ፣ የቅድሚያ መመሪያዎን ቅጅ ለተቋሙ ወይም ለእንክብካቤ ሰጪው የማቅረብ ሃላፊነት አለብዎት።

በዚህ ተቋም ውስጥ እንክብካቤ እና ህክምናን ለመቀበል “የቅድሚያ መመሪያ” እንዲኖርዎ ወይም እንዲያሟሉ አይጠበቅብዎትም።

ከተልዕኮችን ወይም ከፍልስፍናችን ጋር ባለመስማማት ምክንያት ወይም ፍላጎቶችዎን ወይም ጥያቄዎን ለማሟላት ባለመቻል ይህ ተቋም ጥያቄውን ወይም እንክብካቤን ማሟላት በማይችልበት ጊዜ በህክምና ሰፈቀድ ወደ ሌላ ተቋም ሊዛወሩ ይችላሉ። እንደዚህ ዓይነቱ ዝውውር ሊከናወን የሚገባው ከእርስዎ ወይም በህጋዊ በተፈቀደለት ተወካይዎ ቀጥሎ ብቻ ነው ባገኙት የተሟላ መረጃ እና ማብራሪያ እንደዚህ ላለው ዝውውር አስፈላጊነትን እና አማራጮችን በሚመለከት። ዝውውሩ በሊለው ተቋም ተቀባይነት ሊኖረው ይገባል።

ከተልዕኮችን ወይም ከፍልስፍናችን ጋር ባለመስማማት ምክንያት ወይም ፍላጎቶችዎን ወይም ጥያቄዎን ለማሟላት ባለመቻል ይህ ተቋም ጥያቄውን ወይም እንክብካቤን ማሟላት በማይችልበት ጊዜ በህክምና ሰፈቀድ ወደ ሌላ ተቋም ሊዛወሩ ይችላሉ። እንደዚህ ዓይነቱ ዝውውር ሊከናወን የሚገባው ከእርስዎ ወይም በህጋዊ በተፈቀደለት ተወካይዎ ቀጥሎ ብቻ ነው ባገኙት የተሟላ መረጃ እና ማብራሪያ እንደዚህ ላለው ዝውውር አስፈላጊነትን እና አማራጮችን በሚመለከት። ዝውውሩ በሊለው ተቋም ተቀባይነት ሊኖረው ይገባል።

እዚህ በሚቆዩበት ጊዜ ጎብኝዎች መፈለግ ወይም አለመፈለግ የመወሰን መብት አለዎት። በቆይታዎ ጊዜ ሊጎበኙዎት የሚችሉትን ሰዎች ሊመድቧቸው ይችላሉ። እነዚህ ግለሰቦች በህግ ከእርስዎ ጋር የሚገናኙ መሆን አያስፈልጋቸውም። እነሱ ለምሳሌ፡- የትዳር አጋር፣ የቤት ውስጥ አጋር፣ ተመሳሳይ የታ አጋር፣ ሌላ የቤተሰብ አባል ወይም ጓደኛን ሊያካትቱ ይችላሉ። ሆስፒታሉ በዘር፣ በቀለም፣ በብሄር፣ በሃይማኖት፣ በጾታ፣ የታ ማንነት ወይም አገላለጽ፣ በጾታዊ ገንባቤ ወይም በአካል ጉዳተኝነት ላይ በመመስረት ማንኛውንም የተፈቀደ ጎብኝን አይከስክልም፣ አይገድብም፣ ውድቅ አይደርግም። እርስዎን ወይም ሌሎች ታካሚዎችን በተሻለ ሁኔታ ለመንከባከብ ሆስፒታሉ ጎብዎችን መገደብ ወይም መከልከል ይፈልግ ይሆናል።

እዚህ በሚቆዩበት ጊዜ ጎብኝዎች መፈለግ ወይም አለመፈለግ የመወሰን መብት አለዎት። በቆይታዎ ጊዜ ሊጎበኙዎት የሚችሉትን ሰዎች ሊመድቧቸው ይችላሉ። እነዚህ ግለሰቦች በህግ ከእርስዎ ጋር የሚገናኙ መሆን አያስፈልጋቸውም። እነሱ ለምሳሌ፡- የትዳር አጋር፣ የቤት ውስጥ አጋር፣ ተመሳሳይ የታ አጋር፣ ሌላ የቤተሰብ አባል ወይም ጓደኛን ሊያካትቱ ይችላሉ። ሆስፒታሉ በዘር፣ በቀለም፣ በብሄር፣ በሃይማኖት፣ በጾታ፣ የታ ማንነት ወይም አገላለጽ፣ በጾታዊ ገንባቤ ወይም በአካል ጉዳተኝነት ላይ በመመስረት ማንኛውንም የተፈቀደ ጎብኝን አይከስክልም፣ አይገድብም፣ ውድቅ አይደርግም። እርስዎን ወይም ሌሎች ታካሚዎችን በተሻለ ሁኔታ ለመንከባከብ ሆስፒታሉ ጎብዎችን መገደብ ወይም መከልከል ይፈልግ ይሆናል።

እንደዚህ ያሉ ከሊኒካዊ ገደቦችን ወይም ከልክላዎችን እርስዎ እንዲያውቁ የማድረግ መብት አለዎት።

በቆይታዎ ወቅት ወይም ወደ ሀኪም ወይም ሌላ እምቡላኒስ እንክብካቤ ህክምና በሚጎበኙበት ጊዜ የቤተሰብ አባል፣ ጓደኛ ወይም ሌላ ግለሰብን እንደ ድጋፍ ሰው የመመደብ መብት አለዎት።

ከራስዎ እንክብካቤ፣ ህክምና ወይም የታካሚ መለያ ውጭ ላለት አለማዎች ቀረጫዎችን፣ ፊልሞችን ወይም ሌሎች ምስሎችን ለማምረት ወይም ለመጠቀም በመረጃ የተደገፈ ፈቃድ የመስጠት ወይም የመከልከል መብት አለዎት።

ከራስዎ እንክብካቤ ስጋቶች ጥራት፣ ሽፋኑ ውሳኔዎች እና መውጣትዎ ስጋቶች ግምገማ የመፈለግ መብት አለዎት።

በዚህ ክፍል ውስጥ የተቀመጡ መብቶችን ለማስከበር ወይም ለማስጠበቅ ወክሎዎት እንዲሠራ የተፈቀደለት ግለሰብ ወይም ወኪልን የማግኘት መብት ሲኒኳቲ አይችሉም።

የመረጡትን የቤተሰብ አባል ወይም ተወካይ የማግኘት እና ሐኪምዎ ወደ ሆስፒታል መግባቱን ወዲያውኑ የማሳወቅ መብት አለዎት።

በእድሜ፣ በጾታ፣ በዘር፣ በቀለም፣ በጎሳ፣ በሃይማኖት፣ በጾታ፣ በአካል ጉዳተኝነት፣ በዘር፣ በብሔረሰብ፣ በጋብቻ ሁኔታ፣ በቤተሰብ ሁኔታ፣ በዘረመል መረጃ፣ በጾታ ማንነት ወይም አገላለፅ፣ በጾታ ገንባቤ ላይ በመመርኮዝ ያለ የሕክምና እና የነርቮች አገልግሎቶች፣ ባህል፣ ቋንቋ፣ የሚሀራዊ ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ፣ በቤት ውስጥ ወይም በጾታዊ ጥቃት ስለባ ሁኔታ፣ የጎቢ ምንጭ ወይም የከፍቶ ምንጭ የማግኘት መብት አለዎት።

ተገቢ ምዘና እና የህመም ክትትል የማግኘት መብት አለዎት።

ከህኪምዎ ወይም ከጤና ድጋፍ ሰጪዎ ጋር በመተባበር የጤና አንክብካቤዎን የሚያካትቱ ውሳኔዎችን የማድረግ መብት አለዎት። ይህ መብት ለእራስ ህፃናት፣ ልጆች እና በጉርምስኔ እድሜ ላሉ ታዳጊዎች ቤተሰብ እና/ወይም እንዳሳጊ ተግባራዊ ነው። ውሳኔዎች በህግ በተፈቀደው መጠን በሆስፒታል የተሰጡትን መድኃኒቶችን፣ ህክምና ወይም ሂደት ያለመቀበል መብትን ሊያካትቱ ይችላሉ። የጤና ድጋፍ ሰጪዎ እንደነዚህ ያሉ መድኃኒቶች፣ ህክምና ወይም አሰራሮች አለመቀበል የሚያስከትላቸውን የጤና መዘዞች ይነግርዎታል።

ይህ የጤና እንክብካቤ ተቋም በተቻለዎ መጠን በእንክብካቤዎ እና በህክምናዎ ውስጥ ሙሉ የመሳተፍ መብትዎን ቢገነዘቡም፣ ይህን ማድረግ የማይችሉ ባቸው ሁኔታዎች አሉ። በእነዚህ ሁኔታዎች (ለምሳሌ፡- በሕጉ መሠረት ብቁ እንዳልሆኑ ተደርጎ ከተወሰደ፣ በሐኪምዎ የታቀደውን ህክምና ወይም የአሠራር ሂደት የመረዳት ችሎታ እንደሌለዎት ከተገኙ፣ ህክምናን በተመለከተ ያለዎትን ምኞት ማስተላለፍ የማይችል፣ ወይም ያልተሰቀቀ ለአካለ መጠን ያልደረሱ ከሆኑ) መብቶችዎ በህግ በተፈቀደው መጠን እንዲመረጡ በተወካዮችዎ ወይም በህጋዊ ፈቃድ ባለው ሌላ ሰው ሊተገበሩ ይገባል።

በሚከተሉት ላይ ውሳኔ የማድረግ መብት አለዎት በጠና የታመመ ታካሚን ፒዚኦሎጂካል መዛግቶችን የማስተካከል አገልግሎቶችን ወይም ከላይ የተጠቀሰውን መገታት ወይም በህጉ እና በዚህ ተቋም ፖሊሲዎች ገደቦች ውስጥ የሀይወት-አድን ህክምናን መተው።

መብት አለዎት በአስተማማኝ ሁኔታ ውስጥ እንክብካቤያ የማግኘትን፣ እና ከሁሉም ዓይነት በደሎች እና ትንኮሳዎች ነፃ ይሁኑ።

በህክምና አስፈላጊ ባልሆኑ ወይም ከስራተኞች ማስገደድ፣ ተግሣጽ፣ መሰብሰብወይም የበቀል እርምጃ እንደመጠቀም ከመገደብ እና ማግለል ነፃ የመሆን መብት አለዎት።

የህክምና መዝገብዎን በህክምናዎ ውስጥ በቀጥታ በሚመለከታቸው ግለሰቦች፣ የእንክብካቤ ጥራቱን በሚከታተሉ ግለሰቦች ወይም በህግ ወይም በተፈቀደላቸው ግለሰቦች ብቻ እንዲያነቡ የማድረግ መብት አለዎት። በግላዊ እንክብካቤዎ ውስጥ ከተካተቱት ሌሎች የጤና አንክብካቤ ሰጪ ባለሙያዎች ጋር እንዴት የግል የጤና መረጃዎ ጥቅም ላይ እንደሚውል እና እንደሚጋራ የሚገልጽ የጽሑፍ ማስታወቂያ ለመቀበል መብት አለዎት። እርስዎ ወይም በህጋዊ መንገድ ስልጣን የተሰጠው ወኪልዎ በህክምና ምክንያቶች በአባላቱ ሐኪም ካልተከለከለ በቀር በህክምና መዝገብዎ ውስጥ የተካተቱትን ሁሉንም መረጃዎች ማግኘት ትችላላችሁ።

ግልጽ፣ እጥር ምጥን ባለ እና ለመረዳት በሚያስችል መንገድ የመገናኘት መብት አለዎት። እንግሊዝኛ የማይናገሩ ከሆነ፣ በተቻለ መጠን ከክፍያ ነፃ የሆነ የአስተርጓሚ መዳረሻ ማግኘት አለብዎት። ይህ ደግሞ የማየት፣ ንግግር ፣ የመሰማት ችሎታ ወይም የእውቀት አካል ካሉባዎት እርዳታን መስጠትን ያካትታል።

የመከላከያ አገልግሎቶችን የማግኘት መብት አለዎት። ቸል ከማለት፣ ብዝበዛ እና ከቃል፣ ከአእምሮ፣ ከአካላዊ እና ከወሲባዊ ጥቃት ነፃ የመሆን መብት አለዎት።

እንደዚህ አይነት ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ ለማስገባት በዚህ ድርጅት በተቋቋመው ማዕቀፍ ውስጥ በእንክብካቤዎ ዙሪያ ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮችን ከግምት ውስጥ በማስገባት የመሳተፍ መብት አለዎት።

እርስዎን ወክሎ የጤና አንክብካቤ ውሳኔዎችን የሚወስን የጤና አንክብካቤ ወኪል የመሾም መብትን ጨምሮ የቅድሚያ መመሪያ የማዘጋጀት መብት አለዎት። እነዚህ ውሳኔዎች በህጉ እና የዚህ ድርጅት ተልዕኮ፣ እሴቶች እና ፍልስፍና ገደቦች ውስጥ በዚህ ተቋም እና በጤና ድጋፍ ሰጪ ባለሞያዎች ይከበራሉ። አስፈላጊ ተግባራዊ ከሆነ፣ የቅድሚያ መመሪያዎን ቅጅ ለተቋሙ ወይም ለእንክብካቤ ሰጪው የማቅረብ ሃላፊነት አለብዎት።

በዚህ ተቋም ውስጥ እንክብካቤ እና ህክምናን ለመቀበል “የቅድሚያ መመሪያ” እንዲኖርዎ ወይም እንዲያሟሉ አይጠበቅብዎትም።

ከተልዕኮችን ወይም ከፍልስፍናችን ጋር ባለመስማማት ምክንያት ወይም ፍላጎቶችዎን ወይም ጥያቄዎን ለማሟላት ባለመቻል ይህ ተቋም ጥያቄውን ወይም እንክብካቤን ማሟላት በማይችልበት ጊዜ በህክምና ሰፈቀድ ወደ ሌላ ተቋም ሊዛወሩ ይችላሉ። እንደዚህ ዓይነቱ ዝውውር ሊከናወን የሚገባው ከእርስዎ ወይም በህጋዊ በተፈቀደለት ተወካይዎ ቀጥሎ ብቻ ነው ባገኙት የተሟላ መረጃ እና ማብራሪያ እንደዚህ ላለው ዝውውር አስፈላጊነትን እና አማራጮችን በሚመለከት። ዝውውሩ በሊለው ተቋም ተቀባይነት ሊኖረው ይገባል።